

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

**Procedury wewnętrzne regulujące ochronę małoletniego
przed krzywdzeniem**

**SZKOŁA PODSTAWOWA NR 3
IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA WE WŁOCŁAWKU**

Spis treści

I. Wprowadzenie	2
II. Dotychczasowe działania, które przynosiły pozytywne efekty w ochronie dziecka przed przemocą.....	4
III. Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników	5
IV. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem – zachowania niedozwolone wobec małoletnich	6
V. Zasady bezpiecznej relacji dziecko-dziecko. Zachowania niedozwolone małoletnim	8
VI. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet.....	9
VII. Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych Dzieci	10
VIII. Jak rozpoznać przemoc wobec Dziecka?.....	10
IX. Rozpoznawanie przemocy wobec Dziecka z niepełnosprawnością oraz chorobą przewlekłą.....	13
X. Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego	14
XI. Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie	15
XII. Procedura Niebieskiej Karty	16
XIII. Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu do stosowania standardów	18
XIV. Monitoring stosowania Standardów Ochrony Małoletnich.....	18
XV. Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.....	19
XVI. Zasady udostępniania Standardów Ochrony Małoletnich	19
XVII. Ważne telefony i adresy.....	20
Załączniki	22

I. Wprowadzenie

Naczelną i niepodważalną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników Szkoły Podstawowej nr 3 im. Mikołaja Kopernika we Włocławku jest działanie dla dobra Dziecka i w jego najlepszym interesie, poprzez wspieranie go w rozwoju i rozpoznawanie jego potrzeb. Mając na uwadze, że Dziecko wymaga szczególnej opieki i troski, w tym właściwej ochrony przed krzywdzeniem, został stworzony niniejszy dokument. Niniejszy dokument skierowany jest do pracowników szkoły (pedagogicznych, niepedagogicznych, praktykantów, wolontariuszy, stażystów) oraz Rodziców. Dokument został zredagowany, by zyskać poczucie pewności, że Szkoła zawsze będzie podejmowała wszelkie możliwe działania, aby zapobiegać krzywdzeniu Dzieci.

Wewnętrzne procedury regulujące ochronę Dziecka przed przemocą są zgodne z obowiązującymi w jednostce dokumentami: Statutem Szkoły, Szkolnym Programem Wychowawczo-Profilaktycznym, Polityką bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych oraz obowiązującymi przepisami prawa:

- ❖ Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.;
- ❖ Konwencji o Prawach Dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991.120.526 ze zm.);
- ❖ Ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 ze zm.);
- ❖ Ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 900 ze zm.);
- ❖ Ustawą z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.);
- ❖ Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta".
- ❖ Ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.)

Duże znaczenie przy ustalaniu procedur dotyczących postępowania w przypadkach cyberprzemocy i stalkingu miały następujące poradniki rekomendowane przez Ministerstwo Edukacji i Nauki:

- ❖ „Bezpieczna Szkoła. Procedury reagowania w przypadku wystąpienia wewnętrznych i zewnętrznych zagrożeń fizycznych w szkole”. Warszawa, sierpień 2017 r.
- ❖ „Bezpieczna Szkoła. Zagrożenia i zalecane działania profilaktyczne w zakresie bezpieczeństwa fizycznego i cyfrowego uczniów”. Warszawa, wrzesień 2020 r.
- ❖ „Standardy bezpieczeństwa online placówek oświatowych” Fundacja Odkrywców Innowacji, Warszawa 2015 r.
- ❖ „Jak reagować na cyberprzemoc. Poradnik dla szkół” Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, 2014 r.

Dokument ten reguluje procedury ochrony Dzieci przed krzywdzeniem, rozpoznawanie i reagowanie na niepokojące sytuację w określony procedurami sposób postępowania. Ilekroć w niniejszych procedurach jest mowa o:

❖ **krzywdzeniu Dziecka** należy rozumieć - każde zamierzone lub niezamierzone działanie oraz zaniechanie działań ze strony osoby dorosłej, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny Dziecka (definicja WHO). Krzywdzenie Dzieci to też beczynność społeczeństwa lub instytucji, a także rezultat takiej beczynności, który ogranicza równe prawa Dzieci i zakłóca ich optymalny rozwój. Można wyróżnić następujące wymiary zjawiska krzywdzenia Dziecka:

- **przemoc psychiczna** - przymus, groźby, obrażanie, wyzywanie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, krzyczenie, wyśmiewanie, lekceważenie, karanie ciszą/milczeniem, izolacja, itd.
- **przemoc fizyczna** - szarpanie, kopanie, popychanie, policzkowanie, przypalanie papierosem, bicie ręką przy użyciu przedmiotów, klaps, stosowanie nadmiernej siły przy przytrzymywaniu Dziecka, itd.
- **przemoc seksualna** - gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych zachowań seksualnych, przekraczanie granic fizyczności Dziecka, dotyk bez zgody, itd.
- **przemoc ekonomiczna** - unikanie płacenia alimentów, zakazywanie członkowi rodziny pracy lub edukacji w celu zdobycia zatrudnienia, przywłaszczanie do swoich celów wspólnych środków na utrzymanie rodziny, itd.
- **zaniedbanie** - głodzenie, niedostarczanie odpowiedniej ilości jedzenia, nieodpowiednia higiena lub jej brak, niezgłaszanie się z Dzieckiem do lekarza (gdy tego wymaga), brak leczenia mimo zaleceń lekarzy, niedopilnowanie w kwestii edukacji, brak przejawiania zainteresowania, w jaki sposób Dziecko spędza wolny czas, jaki ma zainteresowania, problemy oraz potrzeby,
- **alienacja rodzicielska** - ograniczenie kontaktu i izolowanie Dziecka od drugiego Rodzica, odcinanie drugiego rodzica od informacji dotyczących Dziecka, wymazywanie drugiego Rodzica z życia Dziecka, niszczenie zdjęć i pamiątek, przedstawianie drugiego rodzica w złym świetle, zakazywanie Dziecku swobodnego mówienia i wyrażania miłości do drugiego rodzica;
- **cyberprzemoc** - przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Podstawowe formy zjawiska to nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.

❖ **przemocy domowej** - należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,

- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;
- ❖ **Szkole** – należy przez to rozumieć Szkołę Podstawową nr 3 im. Mikołaja Kopernika we Włocławku;
- ❖ **Pracownikowi szkoły** – należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną na podstawie umowy pracę, mianowania powołania lub umowy cywilno-prawnej. Osoby pracujące w szkole dzielą się na pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych;
- ❖ **Dziecku, Uczniu** - osoba przyjęta do szkoły w toku postępowania rekrutacyjnego, po dopełnieniu wszelkich niezbędnych formalności przez rodziców i ucząca się w szkole;
- ❖ **Zespół interwencyjny** to powołany przez Dyrektora Szkoły w przypadku podejrzenia stosowania przemocy fizycznej lub psychicznej o dużym nasileniu oraz podejrzenia wykorzystania seksualnego.

II. Dotychczasowe działania, które przynosiły pozytywne efekty w ochronie dziecka przed przemocą

Dotychczas, szkoła udzielając pomocy Dziecku doznającemu przemocy w rodzinie kierowała się następującymi zasadami:

- ❖ Nadzór nad prowadzeniem przypadku Dziecka krzywdzonego sprawuje Dyrektor Szkoły udzielając wsparcia i pomocy osobom bezpośrednio zaangażowanym w pomoc;
- ❖ Koordynatorem pomocy Dziecku krzywdzonemu był Pedagog szkolny.
- ❖ Każdy pracownik szkoły, który zauważył lub podejrzewał u Ucznia symptomy krzywdzenia, był zobowiązany do reagowania.
- ❖ Podejmowane działania opierały się na diagnozie Dziecka i jego sytuacji – opartej na informacjach od pracujących z nim nauczycieli, personelu niepedagogicznego, osoby zaufania, ewentualnie z innych dostępnych danych.
- ❖ Zasadą udzielania pomocy Dziecku krzywdzonemu przez Szkołę była i jest współpraca zespołowa (ograniczona jednak, ze względu na zachowanie dyskrecji, do osób pracujących z Dzieckiem).

Ponadto szkoła:

- ❖ Wprowadza programy edukacyjne, które uczą uczniów rozpoznawania, rozumienia i radzenia sobie z różnymi formami przemocy. Te programy pomagają młodzieży

zdobywać umiejętności komunikacyjne i emocjonalne, które mogą pomóc im unikać przemocy.

- ❖ Organizowała kampanie i wydarzenia edukacyjne, które podnoszą świadomość uczniów na temat przemocy i zachęcają do zgłaszania incydentów oraz szukania pomocy.
- ❖ Angażuje rodziców w działania mające na celu ochronę ich dzieci przed przemocą - obejmuje spotkania informacyjne, warsztaty dla rodziców oraz zachęcanie do otwartej komunikacji.
- ❖ Nauczyciele i pracownicy szkoły bacznie obserwują zachowania uczniów i reagują na wszelkie sygnały przemocy. Regularne kontrole mogą pomóc w wykrywaniu i zapobieganiu incydentom.
- ❖ Współpracuje z instytucjami społecznymi, jak np. policja, ośrodek opieki społecznej, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, aby świadczyć wsparcie dzieciom i ich rodzinom, które doświadczają przemocy.
- ❖ Zapewnia wsparcie psychologiczne i emocjonalne ofiarom przemocy oraz pomagają im znaleźć odpowiednie źródła pomocy.

III. Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników

Szkoła zatrudnia osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje do pracy z Dziećmi. Aby sprawdzić powyższe, szkoła podczas rekrutacji żąda następujących informacji:

- ❖ Wykształcenie,
- ❖ Kwalifikacje zawodowe,
- ❖ Przebieg dotychczasowego zatrudnienia kandydata.

Przed dopuszczeniem pracownika do wykonywania obowiązków związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi Szkoła jest zobowiązana sprawdzić osobę zatrudnioną w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym.

Wydruk z Rejestru przechowywany jest w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej wolontariusza/osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną.

Jednym z wymogów zatrudnienia nauczyciela jest przedstawienie przez kandydata zaświadczenia o niekaralności uzyskiwanego z Krajowego Rejestru Karnego. Nauczyciel nie może być bowiem skazany prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne:

- ❖ przestępstwo,
- ❖ przestępstwo skarbowe (art. 10 ust. 5 pkt 4 Karty Nauczyciela).

Z tego względu jeszcze przed zatrudnieniem Dyrektor żąda od nauczyciela przedstawienia informacji o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego (art. 10 ust. 8a Karty Nauczyciela). Nie ma takiej konieczności jedynie wówczas, gdy nauczyciel jest ponownie zatrudniany w tej samej szkole, a przerwa w zatrudnieniu nie przekroczyła 3 miesięcy. W przypadku niemożliwości przedstawienia informacji z KRK pracownik zobowiązany jest do złożenia oświadczenia o niekaralności oraz toczących się postępowania przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych.

Każdy przyjmowany pracownik do Szkoły zostaje zapoznany z niniejszymi procedurami.

IV. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem – zachowania niedozwolone wobec małoletnich

- ❖ Nadrzędnym celem wszelkich działań podejmowanych przez pracowników Szkoły jest promowanie dobra Dziecka i jego najlepszego interesu.
- ❖ Pracownicy traktują każde Dziecko z szacunkiem, dbając o jego godność oraz potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy w jakiegokolwiek formie wobec Dziecka.
- ❖ Pracownicy zobowiązani są przestrzegać obowiązującego prawa oraz wewnętrznych przepisów Szkoły w tym zakresie. Zasady tworzenia bezpiecznych relacji z Dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, stażystów oraz wolontariuszy i są potwierdzone przez podpisanie odpowiedniego oświadczenia.
- ❖ Zasady bezpiecznych relacji z dzieckiem określają, jakie zachowania i praktyki są niedozwolone w pracy z dziećmi, a ich przestrzeganie przez wszystkich pracowników Szkoły może zmniejszyć ryzyko krzywdzenia dzieci.
- ❖ Zasady bezpiecznych relacji są dostosowane do realiów funkcjonowania Szkoły i dotyczą następujących obszarów:
 - **kontakt fizyczny,**
 - **komunikacja werbalna,**
 - **równe traktowanie,**
 - **kontakty bezpośrednie i online,**
 - **transport, przemieszczanie się i warunki noclegowe,**
 - **czynności higieniczno-pielęgnacyjne.**

Zachowania niedozwolone w kontaktach z małoletnimi:

- ❖ Niedopuszczalne są intencjonalne zachowania wzbudzające poczucie zagrożenia lub noszące znamiona:
 - przemocy fizycznej (np. popychanie, uderzanie, wykręcanie rąk, duszenie, kopanie, szarpanie, spoliczkowanie, itd.),
 - erotyzowania relacji (flirt, dwuznaczny żart, rozmowa czy choćby wyzywające spojrzenie),
 - seksualizacji relacji (obcowanie płciowe i inne czynności seksualne);
- ❖ Komunikacja werbalna z dzieckiem nie może wzbudzać w dziecku poczucia zagrożenia (groźby, wyzwiska, krzyk);
- ❖ Nie wolno obniżyć, niszczyć poczucia wartości dziecka (np. wyzwiska, krzyk, negatywne ocenianie, reakcja nieadekwatna do sytuacji, wzbudzanie poczucia winy),
- ❖ Nie wolno upokarzać dziecka (publiczne wyszydzanie, naigrywanie się, ośmieszanie),
- ❖ Nie wolno naruszać granic dziecka (nie zachowywanie odpowiedniego dystansu, obcesowość, podteksty o charakterze erotycznym);
- ❖ Niedozwolone jest wyłączne skupianie uwagi na wybranych dzieciach z jednoczesnym ignorowaniem potrzeb innych;

- ❖ Niedozwolone jest nieuzasadnione dawanie przywilejów tylko wybranym i pozbawianie ich pozostałych;
- ❖ Niedozwolone jest nierówne i niesprawiedliwe przydzielanie zadań – nieadekwatne do możliwości i wieku;
- ❖ Niedozwolone są zachowania obcesowe naruszające prywatność i intymność;
- ❖ Podczas dłuższych niż jednodniowe wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z dzieckiem w jednym łóżku lub w jednym pokoju;
- ❖ Niedozwolone są wszelkie formy dyscyplinowania, które mają na celu upokorzenie, poniżenie dziecka przy wykorzystaniu przewagi fizycznej (agresja, stosowanie kar fizycznych, środków przymusu bezpośredniego, izolowanie; uniemożliwianie realizacji podstawowych potrzeb fizjologicznych) i psychicznej (dominacja poprzez krzyk, groźby, wzbudzanie poczucia winy, naruszanie poczucia własnej wartości, lekceważenie potrzeb psychicznych np. bezpieczeństwa, przynależności, miłości, symulacje wzbudzające strach i obawy o życie własne i rodziny).

Zachowania pożądane w komunikacji z małoletnimi:

- ❖ Nauczyciel powinien być gotów słuchać uważnie tego, co dziecko ma do powiedzenia, wyrażać zainteresowanie jego myślami i uczuciami oraz reagować w odpowiedni sposób.
- ❖ Wyrażanie zrozumienia i empatii wobec uczuć i doświadczeń dziecka może ułatwić budowanie pozytywnego stosunku.
- ❖ Nauczyciel powinien używać zrozumiałego języka, unikać skomplikowanych fraz, a także sprawdzać, czy dziecko zrozumiało przekazywane informacje.
- ❖ Podkreślanie pozytywnych zachowań dziecka poprzez pochwały, uznanie i nagrody może zmotywować je do dalszych pozytywnych działań.
- ❖ Określanie jasnych i realistycznych oczekiwań wobec ucznia oraz wspólne ustalanie celów może pomóc w zrozumieniu oczekiwań i osiągnięciu sukcesów.
- ❖ Tworzenie atmosfery, w której dziecko czuje się swobodnie w wyrażaniu swoich myśli, pytań i obaw, sprzyja otwartej komunikacji.
- ❖ Nauczyciel może nauczyć dziecko skutecznych strategii rozwiązywania konfliktów, zachęcając do wyrażania swoich uczuć i poszukiwania wspólnych rozwiązań.
- ❖ Dzieci różnią się pod względem preferencji komunikacyjnych. Nauczyciel może dostosować swój sposób komunikacji do indywidualnych potrzeb i stylu każdego ucznia.
- ❖ Tworzenie atmosfery bezpieczeństwa, szacunku i wsparcia sprzyja pozytywnej komunikacji i uczeniu się.

Kontakty poza godzinami pracy

Co do zasady kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.

Kontakty z dzieckiem poza godzinami pracy Szkoły powinny być:

- ściśle powiązane z wykonywaniem obowiązków służbowych, opiekuńczo-wychowawczych (np. towarzyszenie w realizowanych poza Szkoła ważnych dla dziecka wydarzeniach wymagających wsparcia osoby dorosłej, zorganizowane przez jednostkę wyjazdowe formy wakacyjne, itp.),
- odbywać się w miarę możliwości z wykorzystaniem sprzętu służbowego,
- niedopuszczalne jest utrzymywanie takich kontaktów celem zaspokojenia przez dorosłego własnych potrzeb społecznych lub emocjonalnych, namawiania do zachowań niezgodnych z prawem, dających poczucie bycia faworyzowanym, wyróżnianym;

V. Zasady bezpiecznej relacji dziecko-dziecko. Zachowania niedozwolone małoletnim

Bezpieczna relacja między dziećmi w Szkole jest kluczowa dla ich emocjonalnego i społecznego rozwoju. Oto kilka zasad, które Szkoła promuje, aby pomóc w zachowaniu takiej relacji:

- ❖ **Empatia:** Dziecko wykazuje zrozumienie i współczucie wobec uczuć innych dzieci. Potrafi utożsamiać się z ich perspektywą i reagować w empatyczny sposób.
- ❖ **Współpraca:** Dzieci pracują razem nad wspólnym celem, dzieląc obowiązki i wspierając się nawzajem. Współpraca pomaga budować umiejętności społeczne i zrozumienie znaczenia pracy zespołowej.
- ❖ **Komunikacja:** Dzieci komunikują się w sposób pozytywny, wyrażając swoje myśli i uczucia w jasny sposób. Są otwarte na wysłuchiwanie innych dzieci i szanują ich opinie.
- ❖ **Podtrzymywanie pozytywnego otoczenia:** Dzieci wspierają się nawzajem, aby stworzyć pozytywne środowisko. Pomagają sobie w trudnych sytuacjach, dzięki czemu relacje są oparte na wzajemnym wsparciu.
- ❖ **Dzielenie się:** Dzieci dzielą się zabawkami, pomysłami i doświadczeniami. Dzielenie się pomaga w budowaniu więzi i wzmacnianiu poczucia wspólnoty.
- ❖ **Rozwiązywanie konfliktów w sposób konstruktywny:** Dzieci uczą się radzić sobie z konfliktami w sposób konstruktywny, szanując uczucia drugiej strony i poszukując wspólnego rozwiązania.
- ❖ **Wzajemna pomoc:** Dzieci oferują sobie wzajemną pomoc w sytuacjach trudnych, ucząc się od siebie nawzajem i budując wzajemne zaufanie.
- ❖ **Zabawa i śmiech:** Wspólna zabawa i śmiech są kluczowe dla zdrowego rozwoju relacji między dziećmi. Dzieci, które razem się bawią, budują pozytywne wspomnienia i uczucie radości z obecności drugiego dziecka.

- ❖ **Uczciwość:** Dzieci uczą się być uczciwe i szczerze wyrażać swoje potrzeby i oczekiwania w relacji z innymi dziećmi.
- ❖ **Podtrzymywanie pozytywnego samopoczucia:** Dzieci wzmacniają pozytywne poczucie własnej wartości u swoich rówieśników, komplementując ich osiągnięcia i wyrażając wsparcie.

Zachowania niedozwolone w relacjach między dziećmi:

- ❖ **Agresja fizyczna:** Uderzanie, kopanie, szarpanie czy inna forma przemocy fizycznej wobec innych dzieci.
- ❖ **Agresja werbalna:** Obelgi, poniżające komentarze, używanie wulgaryzmów czy szykanowanie słowne.
- ❖ **Znieważanie:** Upokarzanie, szkalowanie czy wyśmiewanie innych dzieci.
- ❖ **Manipulacja:** Wykorzystywanie innych dzieci dla własnych celów, wprowadzanie w błąd, aby osiągnąć korzyść.
- ❖ **Wyluczanie społeczne:** Celowe ignorowanie, wykluczanie lub izolowanie innego dziecka.
- ❖ **Brak empatii:** Brak zrozumienia czy troski o uczucia innych dzieci, niereagowanie na ich potrzeby emocjonalne.
- ❖ **Kradzież przedmiotów:** Bezprawne zabieranie czy korzystanie z rzeczy innych dzieci bez ich zgody.
- ❖ **Konkurencja szkodliwa:** Niezdrowa rywalizacja, próba szkodzenia innym dzieciom w celu osiągnięcia własnych celów.
- ❖ **Brak szacunku do prywatności:** Naruszanie granic osobistych, nieposzanowanie przestrzeni i intymności innych dzieci.
- ❖ **Niewłaściwe reakcje na konflikty:** Unikanie rozwiązywania konfliktów, używanie przemocy jako sposób na rozwiązanie sporów.
- ❖ **Nadmierna kontrola:** Wywieranie presji lub kontrolowanie działań innych dzieci w sposób uciążliwy.
- ❖ **Odmowa współpracy:** Niechęć do współpracy, zaniedbywanie obowiązków w sytuacjach grupowych.

VI. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

Szkoła podejmuje działania zabezpieczające Dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju i bezpieczeństwa. Szkoła, realizując to zadanie, w szczególności:

- ❖ Zainstalowała i zgodnie z potrzebami aktualizuje oprogramowanie zabezpieczające;
- ❖ Na terenie Szkoły dostęp Dziecka do Internetu możliwy jest pod nadzorem pracownika Szkoły na zajęciach komputerowych (Nauczyciel Informatyki);

- ❖ Nauczyciel Informatyki informuje Dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu;
- ❖ Nauczyciel Informatyki czuwa nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez Dzieci podczas lekcji;
- ❖ Podczas korzystania przez Uczniów i Nauczycieli z Internetu zabronione jest przeglądanie treści wulgarnych, zawierających przemoc oraz logowanie się na portale społecznościowe, zgodnie z wewnętrznym regulaminem pracowni komputerowej;
- ❖ Szkoła zapewnia dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu;
- ❖ Szkoła organizuje spotkania i lekcje z Psychologiem i Pedagogiem szkolnym w zakresie bezpieczeństwa w sieci oraz Szkoła kładzie nacisk na budowanie świadomości Uczniów o zagrożeniach w Internecie.

W szkole obowiązuje zakaz używania przez Uczniów telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych, zgodnie z zapisami w Statucie Szkoły.

VII. Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych Dzieci

Szkoła zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych Dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Szkoła, uznając prawo Dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku Dziecka.

Szkoła na początku każdego roku szkolnego uzyskuje pisemne zgody rodziców na utrwalanie wizerunku Dzieci w formie zdjęć lub filmów oraz publikowanie ich w mediach społecznościowych oraz stronie internetowej szkoły. Rodzic ma prawo wycofać swoją zgodę w każdym momencie trwania roku szkolnego, bez wskazywania uzasadnienia swojej decyzji.

Jeśli wizerunek Dziecka stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, impreza publiczna, zgoda rodziców Dziecka nie jest wymagana.

Szkoła przechowuje materiały zawierające wizerunek Dzieci w sposób zgodny z prawem i bezpieczny dla Dzieci.

VIII. Jak rozpoznać przemoc wobec Dziecka?

Występowanie pojedynczego symptomu nie zawsze mówi o tym, że Dziecko doświadcza przemocy, jeśli jednak symptom powtarza się, bądź występuje ich kilka równocześnie z dużym prawdopodobieństwem można określić, że mamy do czynienia z krzywdzeniem Dziecka. **Zareaguj, gdy:**

- ❖ Dziecko jest często brudne, nieprzyjemnie pachnie,
- ❖ Dziecko kradnie jedzenie, pieniądze itp.,

- ❖ Dziecko żebrze,
- ❖ Dziecko jest głodne,
- ❖ Dziecko nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, szczepień, okularów itp.,
- ❖ Dziecko nie ma przyborów szkolnych, odzieży, butów i innych przedmiotów codziennego użytku,
- ❖ Dziecko ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, poparzenia, ugryzienia, złamania kości itp.), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić. Obrażenia są w różnej fazie gojenia,
- ❖ Podawane przez Dziecko wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp. Dziecko często je zmienia,
- ❖ Pojawia się niechęć przed udziałem w lekcjach wychowania fizycznego,
- ❖ Dziecko nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody,
- ❖ Dziecko boi się rodzica lub opiekuna, boi się przed powrotem do domu,
- ❖ Dziecko wzdyga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła,
- ❖ Dziecko cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.,
- ❖ Dziecko jest bierne, wycofane, uległe, przestraszone, depresyjne itp. lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samookalecza się itp.,
- ❖ Dziecko osiąga słabsze wyniki w nauce w stosunku do swoich możliwości,
- ❖ Dziecko ucieka w świat wirtualny (gry komputerowe, Internet itp.),
- ❖ Dziecko używa środków psychoaktywnych,
- ❖ Dziecko nadmiernie szuka kontaktu z innym dorosłym (tzw. lepkość emocjonalna Dziecka),
- ❖ Dziecko moczy i zanieczyszcza się bezwiednie w konkretnych sytuacjach czy też na widok określonych osób,
- ❖ Dziecko ma otarcia naskórka, bolesność narządów płciowych i/lub odbytu,
- ❖ W pracach artystycznych, rozmowach, zachowaniu Dziecka zaczynają dominować elementy/ motywy seksualne,
- ❖ Dziecko jest rozbudzone seksualnie niestosownie do wieku,
- ❖ Dziecko ucieka z domu,
- ❖ Nastąpiła nagła i wyraźna zmiana zachowania Dziecka,
- ❖ Dziecko mówi o przemocy, opowiada o sytuacjach, których doświadcza,

Zwróć uwagę, gdy:

- ❖ Rodzic (opiekun) podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje lub odmawia wyjaśnienia przyczyn obrażeń Dziecka,
- ❖ Rodzic (opiekun) odmawia, nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem Dziecka,
- ❖ Rodzic (opiekun) mówi o Dziecku w negatywny sposób, ciągle obwinia, poniża i strofuje Dziecko (np.: używając wulgaryzmów, obraźliwych określeń)
- ❖ Rodzic (opiekun) poddaje Dziecko surowej dyscyplinie lub jest nadopiekuńczy lub zbyt pobłażliwy lub odrzuca Dziecko,
- ❖ Rodzic (opiekun) nie interesuje się losem i problemami Dziecka,

- ❖ Rodzic (opiekun) często nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa Dziecko,
- ❖ Rodzic (opiekun) jest apatyczny, pogrążony w depresji,
- ❖ Rodzic (opiekun) zachowuje się agresywnie,
- ❖ Rodzic (opiekun) ma zaburzony kontakt z rzeczywistością np.: reaguje nieadekwatnie do sytuacji, wypowiada się niespójnie,
- ❖ Rodzic (opiekun) nie ma świadomości lub neguje potrzeby Dziecka,
- ❖ Rodzic (opiekun) faworyzuje jedno z rodzeństwa,
- ❖ Rodzic (opiekun) przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym z Dzieckiem,
- ❖ Rodzic (opiekun) nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.

Jak rozmawiać z Dzieckiem krzywdzonym?

- ❖ Zadbaj o sprzyjające warunki rozmowy:
 - oddzielny pokój,
 - z dala od osób postronnych,
 - brak pośpiechu.
 - zapewnienie poczucia bezpieczeństwa Dziecku
- ❖ Przyjmij pozycję ciała dostosowaną do pozycji Dziecka – usiądźcie razem z Dzieckiem, jeśli to niemożliwe, przykucnij tak, aby Twoje oczy znajdowały się na poziomie oczu Dziecka, zapytaj o to, czy odległość między Wami jest dla Dziecka komfortowa, czy powinieneś/powinnaś się odsunąć.
- ❖ Używaj języka zrozumiałego dla Dziecka.
- ❖ Okazuj Dziecku szacunek, akceptację i empatię.
- ❖ Bądź cierpliwy – Dziecko może początkowo zaprzeczać lub nie chcieć rozmawiać.
- ❖ Nie naciskaj na Dziecko – rozmowa o trudnościach czy doświadczeniach traumatycznych może łączyć się z lękiem.
- ❖ Unikaj naprowadzania Dziecka na odpowiedzi, które chciałbyś usłyszeć.
- ❖ Używaj sformułowań „Wyobrażam sobie, że...” np. to trudne, że nie jest łatwo mówić o wydarzeniach czy sytuacjach, trudnych czy traumatycznych.
- ❖ Podziękuj, za okazanie zaufania i odwagę podzielenia się trudnym doświadczeniem. Bądź świadomy oznak zaniepokojenia Dziecka o los rodziców – nie wypowiadaj przy nim negatywnych opinii o rodzicach.
- ❖ Nazwij przemoc przemocą i uświadom Dziecku, że nie jest winne tego, co zrobił dorosły.
- ❖ Wyjaśnij Dziecku w przystępny sposób, co zamierzasz dalej robić. Pamiętaj, jak trudna jest sytuacja Dziecka ze względu na:
 - wstyd,
 - poczucie winy,
 - strach przed ponownym skrzywdzeniem,
 - tajemnicę,
 - lojalność wobec sprawcy przemocy.

IX. Rozpoznawanie przemocy wobec Dziecka z niepełnosprawnością oraz chorobą przewlekłą

Zwracając uwagę na symptomy występujące u Dziecka z chorobą przewlekłą, należy skupić się na trudnościach, jakie niesie ze sobą choroba, z którą zmagają się Dziecko. Należy zaznaczyć, że Dziecko to – odczuwa zmiany w samopoczuciu oraz boryka się z zarówno z własnym odbiorem sytuacji, jak i reakcją innych osób. Rozpoznanie przemocy stosowanej wobec Dziecka z niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą jest zadaniem skomplikowanym, i to z wielu powodów.

- ❖ Świadczenie – W wielu sytuacjach ze względów środowiskowych świadczenie mogą mieć kłopot z dostępem do Dziecka, a rodzice i opiekunowie, jeśli nawet stosują przemoc wobec niego, nadal pozostają najważniejszymi i często jedynymi opiekunami;
- ❖ Ślady - Rozpoznanie śladów bywa skomplikowane na skutek trudności w ustaleniu ich pochodzenia;
- ❖ Niektóre zaburzenia psychiczne i choroby somatyczne mogą dawać podobne objawy, dlatego też mogą stanowić trudność w rozpoznaniu symptomów doświadczania przemocy przez Dziecko z niepełnosprawnością lub chorobą. Ważna jest analiza, z czego wynikają niepokojące zachowania.
- ❖ Problemy w komunikacji - Dzieci niepełnosprawne lub chore przewlekłe czasami posiadają specyficzne ograniczenia w komunikacji z drugim człowiekiem, w praktyce powodujące utrudnienie lub uniemożliwienie zrozumienia ich wypowiedzi czy myśli. W takich sytuacjach należy używać dostosowanych do stopnia niepełnosprawności Dziecka metod porozumiewania się, np. wspomagających i alternatywnych metod komunikacji AAC.

Ujawnienie przemocy przez Dziecko jest bardzo trudnym emocjonalnie sposobem wyjścia z relacji ze sprawcą przemocy, wymaga bowiem odwagi i determinacji. W takiej sytuacji zupełnie normalną reakcją emocjonalną Dziecka jest strach lub lęk przed ujawnieniem doświadczenia. Dziecko pozostaje zazwyczaj w silnej zależności od rodziców, co szczególnie dotyczy Dzieci z niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą. Aby zdecydować się na ujawnienie przemocy, Dziecko musi pokonać poczucie lojalności wobec rodzica krzywdzącego. Musi także zmierzyć się z ryzykiem i niebezpieczeństwem, że ujawnienie nie tylko nie przyniesie poprawy sytuacji w rodzinie, a wręcz ją pogorszy, powodując na przykład wściekłość sprawcy i eskalację zachowań przemocowych wobec Dziecka.

WAŻNE!

- ❖ Dziecko, mówiąc o przemocy, nie podaje wszystkich informacji o swoich przeżyciach;
- ❖ Dziecku towarzyszy lęk o los rodzica, opiekuna i swój własny;
- ❖ Okoliczności ujawnienia są związane z odseparowaniem Dziecka od osoby krzywdzącej – odległość równa się poczuciu bezpieczeństwa, bliskość oznacza lęk;

- ❖ Zniekształcenia w sposobie myślenia Dziecka – poczucie winy i odpowiedzialności za doznawaną przemoc.

X. Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

- ❖ W przypadku uzyskania przez pracownika informacji, że dziecko jest krzywdzone przez pracownika, innego dorosłego, rodziców ucznia, innego ucznia niezwłocznie interweniuje i zatrzymuje krzywdzenie. Pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji do Pedagoga lub Psychologa oraz Dyrektorowi.
- ❖ W związku z podejrzeniem ryzyka krzywdzenia lub krzywdzenia ucznia przez pracownika Pedagog lub Dyrektor niezwłocznie izoluje dziecko od potencjalnego sprawcy, zawiadamia policję i podejmuje dodatkowe kroki jako pracodawca (zgodne z Kartą Nauczyciela, Kodeksem pracy, ogólnymi przepisami prawa).
- ❖ W każdym z przytoczonych przypadków dziecko zostaje niezwłocznie otoczone opieką i wsparciem Pedagoga szkolnego, wychowawcy oddziału i innych specjalistów wg potrzeb.
- ❖ Dyrektor lub Pedagog powinien sporządzić opis sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z dzieckiem, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami oraz plan pomocy dziecku.
- ❖ Plan pomocy dziecku powinien zawierać wskazania dotyczące:
 - podjęcia przez szkołę działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji;
 - wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, jakie szkoła zaoferuje dziecku;
 - skierowania dziecka do specjalistycznej placówki pomocy dziecku (jeśli istnieje taka potrzeba).
- ❖ Pedagog zawiadamia rodziców o incydencie, informuje o stanie ucznia np. konieczności interwencji medycznej (badania lekarskiego) oraz o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy wobec ucznia.
- ❖ W przypadku podejrzenia, że życie dziecka jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu, pracownik niezwłocznie informuje odpowiednie służby (policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112 lub 998, a następnie informuje Pedagoga, Dyrektora i rodziców oraz uzupełnia wymieniony w kroku 1. dokument.
- ❖ Kolejne kroki postępowania w tej sytuacji leżą w kompetencjach ww. instytucji. Szkoła obejmuje dziecko i jego rodziców pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

- ❖ Po ustaleniu, że problem krzywdzenia nie wymaga sięgnięcia po środki represji karnej wobec rodziny i izolowania od niej dziecka oraz, że nie zachodzi zagrożenie zdrowia lub życia dziecka, Pedagog, w porozumieniu z dyrektorem, organizuje spotkanie z rodzicami ucznia w obecności: Pedagoga, Psychologa i pracownika, który zgłosił incydent. Podczas spotkania zostają określone sposoby wsparcia i reagowania z uwagi na sytuację dziecka.
- ❖ W przypadku, gdy źródłem krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia są rodzice, Pedagog i Dyrektor, jeżeli zachodzi taka potrzeba, po ocenie sytuacji, powiadamia niezwłocznie właściwe instytucje i organy (policję, sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej, przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, który wdraża procedurę Niebieskie Karty).
- ❖ Pedagog we współpracy z zespołem nauczycieli i specjalistów pracujących z uczniem przygotowują propozycję objęcia go pomocą psychologiczno-pedagogiczną, także we współpracy z instytucjami zewnętrznymi, w tym poradnią psychologiczno-pedagogiczną lub specjalistyczną, jeżeli zachodzi taka potrzeba.
- ❖ Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub odmawiają podjęcia działań proponowanych przez szkołę, mimo trudnej sytuacji małoletniego, Pedagog lub Dyrektor składa niezwłocznie zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do policji, prokuratury lub wnioskuje o wgląd w sytuację dziecka do sądu rodzinnego, nawiązuje współpracę z pomocą społeczną oraz obejmuje małoletniego pomocą psychologiczno-pedagogiczną.
- ❖ W przypadku przemocy rówieśniczej, innych zachowań ryzykownych ze strony uczniów, pomocą psychologiczno-pedagogiczną i wsparciem należy objąć również uczniów będących jej inicjatorami, biorąc pod uwagę potrzebę współpracy w tym zakresie z instytucjami zewnętrznymi, w tym poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, a także uczniów, którzy byli ewentualnymi świadkami zdarzenia.
- ❖ W sytuacji, gdy rodzice małoletniego, będącego inicjatorem przemocy i innych zachowań ryzykownych powtarzających się, nie podejmują współpracy ze szkołą, Dyrektor lub Pedagog, po ocenie stopnia zagrożenia, zawiadamia właściwe instytucje (policję, sąd rodzinny, pomoc społeczną).

XI. Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

W przypadkach wystąpienia incydentu naruszenia bezpieczeństwa, zwłaszcza wobec naruszenia prawa, działania szkoły cechuje otwartość w działaniu, szybka identyfikacja problemu — określenie szkodliwych lub niezgodnych z prawem zachowań - i jego rozwiązywanie adekwatnie do poziomu zagrożenia, jakie wywołało w szkole. Dyrektor Szkoły oraz nauczyciele w swoich działaniach uwzględniają kontekst indywidualnych przypadków,

szkolne i środowiskowe tło oraz reagują adekwatnie do poziomu odpowiedzialności i winy Ucznia.

W szkole stosuje się obligatoryjne działania interwencyjne w przypadku cyberprzemocy i stalkingu, będące następstwem wystąpienia zagrożenia:

- ❖ działania wobec aktu/zdarzenia - opis przypadku, ustalenie okoliczności zdarzenia, zabezpieczenie dowodów oraz monitoring po interwencyjny;
- ❖ działania wobec uczestników zdarzenia (ofiara - sprawca - świadek, rodzice);
- ❖ działania wobec instytucji/organizacji/służb pomocowych i współpracujących – Policji, wymiaru sprawiedliwości, służb społecznych.

Informacja o tym, że w szkole doszło do cyberprzemocy, może pochodzić z różnych źródeł i może być anonimowa. Osobą zgłaszającą fakt prześladowania może być poszkodowany Uczeń, jego Rodzice lub inni Uczniowie – świadkowie zdarzenia, nauczyciele.

W przypadku stwierdzenia lub powzięcia informacji o występującej cyberprzemocy, pracownicy niezwłocznie reagują:

- ❖ zgłaszając problem Pedagogowi, rodzicom, po ocenie sytuacji przez Pedagoga i Dyrektora, jeżeli zachodzi potrzeba powiadamiają organy zewnętrzne (policję, sąd rodzinny),
- ❖ sporządzając notatkę z interwencji,
- ❖ tworząc zespół nauczycieli i specjalistów udzielający pomocy psychologiczno-pedagogicznej pokrzywdzonemu uczniowi (a także uczniowi będącym sprawcą) we współpracy z rodzicami ucznia oraz instytucjami zewnętrznymi (wg potrzeb),
- ❖ w przypadku braku współpracy ze strony rodziców ucznia podejrzanego lub będącego odpowiedzialnym za cyberprzemoc, Pedagog i Dyrektor, po dokonaniu oceny sytuacji i poinformowaniu rodziców, jeżeli zachodzi taka konieczność, powiadamiają właściwe instytucje i organy (pomoc społeczną, policję, sąd rodzinny),
- ❖ podejmując działania profilaktyczne uwzględniające pojawiające się problemy związane m.in. z funkcjonowaniem uczniów w sieci Internet, cyberprzemocą we współpracy z instytucjami zewnętrznymi, w tym poradnią psychologiczno-pedagogiczną.

XII. Procedura Niebieskiej Karty

Procedura „Niebieskie Karty” jest procedurą interwencji obejmującą działania wielu służb, mającą na celu zatrzymanie przemocy domowej oraz zapewnienie bezpieczeństwa osobie podejrzaney, że jest dotknięta przemocą domową. Członkowie grupy diagnostyczno-pomocowej, współpracując ze sobą opracowują plan pomocy dostosowany do potrzeb rodziny, udzielając jej wszechstronnego i kompleksowego wsparcia w jego realizacji.

Podmiotami zobowiązanymi do działania w ramach procedury „Niebieskie Karty” są przedstawiciele:

- ❖ Jednostek Pomocy Społecznej,
- ❖ Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ❖ Policji,
- ❖ Oświaty,
- ❖ Ochrony zdrowia.

Wymienione podmioty są uprawnione i zarazem zobowiązane do prowadzenia procedury „Niebieskiej Karty” w każdym przypadku uzasadnionego podejrzenia zaistnienia przemocy w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” nakłada na Szkołę określone zadania w przypadku uzasadnionego podejrzenia o stosowanie wobec Ucznia przemocy domowej.

Procedurę Niebieskiej Karty należy wszcząć na podstawie samego uzasadnionego podejrzenia zaistnienia przemocy w rodzinie chociażby niepopartego żadnymi dowodami (art. 9d ust. 4 ustawy), ale już dalsze prowadzenie procedury wymaga uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny (art. 9d ust. 2 ustawy).

Pracownik zauważający niepokojące symptomy lub jest świadkiem krzywdzenia ma obowiązek reagować. W takim przypadku pracownik zobowiązany jest poinformować Dyрекcję, Wychowawcę Ucznia oraz Psychologa lub Pedagogę o zaistniałej sytuacji.

Procedura Niebieskiej Karty:

- ❖ „Niebieską Kartę” zakłada Dyrektor szkoły i Pedagog szkolny, którzy stwierdzają, że w rodzinie Ucznia dochodzi do przemocy..
- ❖ Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w obecności osoby, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- ❖ W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec niepełnoletniego Ucznia, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury, przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego. Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec Dziecka są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem Ucznia przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej.
- ❖ Działania z udziałem Ucznia, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności Pedagogę szkolnego lub psychologa. Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta –B”;
- ❖ W przypadku, gdy przemoc w rodzinie dotyczy niepełnoletniego Ucznia, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub

faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie (formularza „Niebieska Karta – B” nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie);

- ❖ Wypełniony formularz „Niebieska Karta –A” szkoła przekazuje przewodniczącemu Zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie, w terminie nie później niż 7 dni od wszczęcia procedury.

Podstawa prawna:

- ❖ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.)
- ❖ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

XIII. Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu do stosowania standardów

Wyznacza się Pedagogą szkolnego na osobę odpowiedzialną za przygotowanie pracowników do stosowania standardów ochrony małoletnich. Do zadań Pedagoga należy:

- ❖ przygotowanie pracowników do stosowania standardów ochrony małoletnich,
- ❖ ustalenie planu szkoleniowo-edukacyjnego,
- ❖ ustalenie form prowadzenia szkoleń i form przygotowywanych dokumentów edukacyjnych,
- ❖ szkolenie pracowników ze stosowania standardów ochrony małoletnich,
- ❖ opracowywanie i przekazywanie materiałów edukacyjnych pracownikom,
- ❖ odbierania od pracowników oświadczenia o zapoznaniu się z zasadami ochrony małoletnich i zobowiązaniu do ich stosowania,
- ❖ dokumentowanie czynności notatkami służbowymi lub w inny sposób określony w wewnętrznych regulacjach.

XIV. Monitoring stosowania Standardów Ochrony Małoletnich

Dyrektor Szkoły **wyznacza Pedagoga** jako osobę odpowiedzialną za Standardy Ochrony Małoletnich. Do obowiązków wyżej wymienionej osoby należy:

- ❖ monitorowanie realizacji Standardów,
- ❖ reagowanie na sygnały naruszenia niniejszych Standardów,
- ❖ prowadzenie rejestru zgłoszeń,
- ❖ proponowanie zmian z niniejszych standardach.

Osoba, o której mowa w niniejszym rozdziale zobowiązana jest przeprowadzać raz w roku ankietę monitorującą poziom realizacji wewnętrznych procedur ochrony Dzieci przez

krzywdzeniem. Pracownicy szkoły mogą proponować zmiany w procedurach oraz wskazywać naruszenia procedur. Pedagog dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników szkoły ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje Dyrektorowi Szkoły.

Dyrektor Szkoły w razie potrzeby wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom szkoły nowe brzmienie. Podczas zebrań Rady Pedagogicznej Dyrektor Szkoły oraz Pedagog przypominają pracownikom o obowiązujących w Szkole procedurach oraz zasadach.

Dyrektor co najmniej raz na dwa lata dokonuje oceny standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Wnioski z przeprowadzonej oceny należy pisemnie udokumentować.

XV. Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

W przypadku podejmowania interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka zakładana jest **Karta interwencji**. Kartę interwencji zakłada i prowadzi wychowawca lub osoba, której dziecko zgłosiło przemoc. Kartę oraz inne dokumenty zgromadzone w danej sprawie załącza się do dokumentacji osobowej dziecka.

Zasady i okres przechowywania dokumentów ucznia określa Polityka ochrony danych osobowych obowiązująca w Szkole.

XVI. Zasady udostępniania Standardów Ochrony Małoletnich

Ogłoszenie Standardów Ochrony Małoletnich następuje w sposób dostępny **dla pracowników**, w szczególności poprzez umieszczenie Standardów na tablicy ogłoszeń dla pracowników, w tym w pokojach nauczycielskich oraz poprzez przesłanie jej tekstu drogą elektroniczną, w tym przez dziennik elektroniczny.

Rodzice/opiekunowie uczniów zostają poinformowani o Standardach Ochrony Małoletnich poprzez dziennik elektroniczny oraz poprzez wywieszenie dokumentu na tablicy ogłoszeń w holu głównym.

Dzieci zostają poinformowani o wejściu w życie Standardów Ochrony Małoletnich przez dziennik elektroniczny oraz poprzez umieszczenie Standardów na tablicy ogłoszeń dla uczniów. Dla dzieci zostaje ogłoszona skrócona wersja Standardów zawierająca istotne informacje dla małoletnich.

Niezależnie od powyższym zasad ogłaszania Standardy Ochrony Małoletnich zostają również udostępnione poprzez zamieszczenie jej, wraz z wersją skróconą dla małoletnich na stronie internetowej Szkoły.

XVII. Ważne telefony i adresy

- ❖ **Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie – Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Pomocy w Rodzinie** 54 413 50 95 wew. 109, kom. 668 025 026 ;
- ❖ **Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie** – tel. (54) 423 23 00;
- ❖ **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna we Włocławku** - tel. (54) 232 59 18;
- ❖ **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włocławku** - tel.: (054) 230 46 29
- ❖ **Telefon Zaufania** - 19 288 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 20:00 - 08:00; w soboty, niedziele i święta - całodobowo);
- ❖ **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”** – tel. 800 120 002 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz e-mail: niebieskalinia@niebieskalinia.info;
- ❖ **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” Instytutu Psychologii Zdrowia** – tel. (22) 668 70 00 oraz 116 123 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
- ❖ **Fundacja Feminoteka** - Telefon przeciwprzemocowy dla kobiet doświadczających przemocy (w tym kobiet transseksualnych) – tel. 888 88 33 88 (telefon czynny od poniedziałku do piątku w godz. 11 – 19);
- ❖ **Centrum Praw Kobiet** – tel. 800 107 777 (telefon interwencyjny czynny całą dobę; po połączeniu należy wybrać 1 i potem 3);
- ❖ **Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę** – Telefon zaufania dla Dzieci i Młodzieży – tel. 116 111 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz Telefon dla rodziców i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia i informacji w zakresie przeciwdziałania i pomocy psychologicznej Dzieciom przeżywającym kłopoty i trudności takie jak: agresja i przemoc w szkole – tel. 800 100 100 (linia czynna od poniedziałku do piątku, w godz. 12 – 15);
- ❖ **Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka** – tel. 800 12 12 12 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);

- ❖ **Anonimowa Policyjna Linia Specjalna „Zatrzymaj Przemoc”** – tel. 800 120 148 – (bezpłatna linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
- ❖ **Linia wsparcia psychologicznego Polskiego Czerwonego Krzyża** – tel. (22) 230 22 07 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 16 – 20);
- ❖ **Bezpłatna aplikacja mobilna „Twój parasol”** – <https://twojparasol.com/>.

DYREKTOR SZKOŁY

mgr Grzegorz Gołębiowski

Załączniki

ZAŁĄCZNIK NR 1. OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ ZE STANDARDAMI
OCHRONY MAŁOLETNICH

ZAŁĄCZNIK NR 2. MONITORING STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNICH

ZAŁĄCZNIK NR 3. KARTA INTERWENCJI

ZAŁĄCZNIK NR 4. REJESTR UJAWNIONYCH LUB ZGŁOSZONYCH
INCYDENTÓW LUB ZDARZEŃ ZAGRAŻAJACYCH DOBRU MAŁOLETNICH

.....

Imię i nazwisko

.....

Nazwa Szkoły

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zapoznałem/am się z dokumentem Standardy Ochrony Małoletnich w Szkole Podstawowej nr 3 im Mikołaja Kopernika we Włocławku i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

Włocławek, dnia.....

.....

podpis pracownika

.....

1	Czy znasz Standardy Ochrony Małoletnich obowiązujących w Szkole Podstawowej nr 3 im. Mikołaja Kopernika we Włocławku	TAK / NIE
2	Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?	TAK / NIE
3	Czy wiesz jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?	TAK / NIE
4	Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Standardach Ochrony Małoletnich	TAK / NIE
4a	Jeśli TAK – jakie zasady zostały naruszone (odpowiedź opisowa)	
4b	Czy podjąłeś/ podjęłaś jakieś działania: jeśli TAK – jakie, jeśli NIE – dlaczego? (odpowiedź opisowa)	
5	Czy masz jakieś uwagi/propozycje poprawy/sugestie dotyczące Standardów Ochrony Małoletnich obowiązujących w szkole?	TAK / NIE
5a	Jeśli TAK – dokonaj ich opisu	

Imię i nazwisko dziecka/klasa		
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)		
Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia		
Opis działań podjętych przez pedagoga/psychologa	Data:	Działanie:
Spotkania z rodzicami/opiekunami dziecka	Data:	Opis spotkania
Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe)	-Zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa -Wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny - Inny rodzaj interwencji. Jaki?	
Dane dotyczące interwencji	Data:	Nazwa organu do którego zgłoszono interwencje
Wyniki interwencji działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli placówka uzyskała informację o wynikach/ działania placówki/działania rodziców	Data:	Działanie:

L.p.	Data zgłoszenia/zdarzenia	Osoba zgłaszająca	Rodzaj zdarzenia/opis zgłoszenia	Podpis osoby zgłaszającej	Podpis osoby odpowiedzialnej za przyjęcie zgłoszenia	Uwagi

<p>Standardy Ochrony Małoletnich</p>		<p>Jest to dokument szkolny, w którym zapisane są zasady i reguły sprawiające, że zawsze możesz czuć się bezpiecznie, zarówno w domu jak i w szkole</p>
<p>To ważne, aby znać swoje prawa i wiedzieć, gdzie się udać w razie potrzeby. Dokument ten jest jak mapa, która pomaga znaleźć drogę do bezpiecznego otoczenia</p>		
<p>Każdy ma prawo do szacunku</p>		<p>Nikt nie powinien Cię wyzywać, obrażać, poniżać, zawstydząć, wyśmiewać, zastraszać. Nikt nie może tego robić także w Internecie</p>
<p>Każdy ma prawo do bezpieczeństwa</p>		<p>Nikt nie może Cię uderzać, szarpać, popychać, ciągnąć i stosować wobec Ciebie jakiegokolwiek przemocy czy agresji.</p>
<p>Twoja zgoda jest ważna</p>		<p>Nikt nie może robić Ci zdjęć bez Twojej zgody dla celów prywatnych. Nikt nie może umieszczać Twoich zdjęć w Internecie.</p>
<p>Każdy ma prawo aby szanować jego granice</p>		<p>Nikt nie może Cię przytulać, obejmować, głaskać, łaskotać i dotykać, jeśli tego nie chcesz i czujesz się z tym źle</p>
<p>Bezpieczny Internet</p>		<p>Szkolne komputery są zabezpieczone. Nieodpowiednie i szkodliwe treści są blokowane. Zgłoś, jeśli zobaczysz coś nieodpowiedniego w Internecie.</p>
<p>Kontakty przez Internet</p>		<p>Nikt nie może Cię zaczepiać przez Internet, zagadywać, wypytywać, prosić o Twoje zdjęcia lub filmiki</p>
<p>Porozmawiaj z kimś komu ufasz</p>		<p>Jeśli ktoś stosował wobec Ciebie przemoc albo masz jakiś problem, poinformuj o tym dorosłego, któremu ufasz.</p>
<p>Kogo możesz poprosić o pomoc w szkole</p>		<ul style="list-style-type: none"> -wychowawcę -pedagoga -psychologa -pedagoga specjalnego -dyrektora -każdą osobę pracującą w szkole, której ufasz
<p>Wszyscy dbamy o dobrą atmosferę w szkole</p>		<p>Traktujemy się nawzajem z szacunkiem i życzliwością. To ważne, aby każdy czuł się w szkole komfortowo. Wszyscy jesteśmy tu aby się wspierać.</p>
<p>Ważne numery telefonów</p>		<p>Czujesz złość, smutek, lek? Ktoś Cię skrzywdził, albo wiesz, że ktoś jest krzywdzony? Zadzwoń na tel. zaufania. Uzyskaj pomoc. 116 111 – telefon zaufania dla dzieci i młodzieży 800 120 226 – policyjny telefon zaufania 800 120 002 – Niebieska linia dla ofiar przemocy w rodzinie</p>